

มธุริน เริ่มรุ่งน 2550: คนตรีไทยร่วมสมัย: กรณีศึกษาวงกอไม้ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(ดนตรีชาติพันธุ์วิทยา) สาขาดนตรีชาติพันธุ์วิทยา ภาควิชาศิลปนิเทศ ประชานกรรมการที่ปรึกษา:
อาจารย์ปัญญา รุ่งเรือง, Ph.D. 250 หน้า

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้เทคนิคการวิจัยเชิงมานุษยวิทยา โดยเป็นการศึกษา
ดนตรีร่วมสมัยระหว่าง พ.ศ.2526 ถึง พ.ศ.2550 กรณีศึกษาวงกอไม้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา แนวคิดและวิธีการสร้างคนตรีไทยร่วม
สมัย และ 2) เพื่อศึกษาคุณลักษณะทางดนตรี (Music trait) ของคนตรีไทยร่วมสมัย

ผลการศึกษาพบว่า

1. วงคนตรีไทยวงกอไม้เกิดจากการรวมตัวของนายอานันท์ นาคคงและนายสหรัฐ จันทร์เฉลิมโดยใน
ยุคแรกใช้ชื่อว่า “นาคเฉลิม” ต่อมาเมื่อมีสมาชิกมากขึ้นและมีพัฒนาการทางดนตรีสูงขึ้นในปี พ.ศ.2526 จึงใช้
ชื่อวงอย่างเป็นทางการว่า “วงกอไม้” ได้สร้างผลงานดนตรีมากขึ้นต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

2. วงกอไม้เป็นวงคนตรีไทยที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศวงหนึ่ง
โดยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจากวงต้นกล้าและ
วงฟองน้ำ จำแนกแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานได้ 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) แนวคิดในการผสมวงที่มีทั้งการ
ผสมวงตามแบบแผนเพื่อการอนุรักษ์และการผสมวงในรูปแบบของคนตรีร่วมสมัยเพื่อการพัฒนาทางดนตรี 2)
แนวคิดในการประพันธ์และการบรรเลง ที่นอกจากการนำบทเพลงไทยแบบฉบับของเก่าที่มีอยู่แล้วมาบรรเลง
ในเชิงอนุรักษ์แล้ว ยังมีการนำบทเพลงมาปรับปรุงขึ้นใหม่ 3) แนวคิดในการนำเสนอผลงาน วงกอไม้จะให้
ความสำคัญในการพยายามสอดแทรกเกร็ดความรู้เกี่ยวกับบทเพลงที่นำเสนอให้แก่ผู้ฟัง ทั้งในรูปแบบของการ
บรรยายและการจัดพิมพ์เป็นสูจิบัตรประกอบการแสดง รวมทั้งให้ความสำคัญแก่คุณภาพเสียงเครื่องดนตรีแต่
ละชนิด ในปริมาณที่เหมาะสมอีกด้วย

3. ด้านการวิเคราะห์คุณลักษณะทางดนตรี บทเพลงที่นำมาวิเคราะห์ 3 ประเภท คือ 1) ประเภทเพลง
ไทย เสียงเท่าแบบฉบับ โดยลักษณะที่พบเป็นการบรรเลงด้วยวงคนตรีไทยมาตรฐาน ใช้ระบบเสียงแบบไทย
รูปลักษณะท่วงทำนองมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน ประสานทำนองแบบ Idiomatic heterophony 2) ประเภท
เพลงไทยแบบฉบับที่นำมาบรรเลงในรูปแบบคนตรีร่วมสมัย มีการนำเอาเครื่องดนตรีสังเคราะห์และอังกะลุง
บรรเลงร่วมกัน ระบบเสียงสากล Diatonic scale แบบ minor scale ท่วงทำนองเชื่อมโยงกัน และ 3) คนตรีไทย
ร่วมสมัย ที่ใช้ระบบเสียงตะวันตกที่มี 12 ช่วงเสียง (diatonic) ท่วงทำนองมีความเชื่อมโยงกัน และมีการ
ประสานทำนองแบบ (Polyphony)

มธุริน เริ่มรุ่งน

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

๑ / 5 / 2550